

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง การแข่งอิทธิพลระหว่างสหรัฐอเมริกากับจีนในทะเลจีนใต้และทะเลจีนตะวันออก ระหว่าง พ.ศ. 2552 ถึง พ.ศ. 2560 : ผลกระทบและข้อเสนอแนะต่อประเทศไทย เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ที่ใช้เอกสารด้านยุทธศาสตร์ ความมั่นคงแห่งชาติของสหรัฐอเมริกาและจีนเป็นเอกสารหลัก รวมถึงมีการรวบรวมรายงานข่าวการเดินหมากของ สหรัฐอเมริกาและจีนในพื้นที่ทะเลจีนตะวันออกและทะเลจีนใต้ เพื่อบรรลุผลประโยชน์แห่งชาติตามที่กำหนดไว้ใน ยุทธศาสตร์ความมั่นคงของทั้งสองรัฐ เน้นการศึกษาในช่วงประธานาธิบดีโด้นัลด์ ทรัมป์ การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ การวิจัยห้าข้อ ประกอบด้วย (1) สหรัฐอเมริกาและจีนมีเป้าประสงค์อะไร ในการเดินหมากนโยบายต่างประเทศลักษณะ ต่าง ๆ ในพื้นที่แข่งอิทธิพล (2) การแข่งอิทธิพล/การเดินหมากตอบโต้สำคัญ ๆ ระหว่างสหรัฐอเมริกา และจีนในบริเวณ ทะเลจีนใต้และทะเลจีนตะวันออกระหว่าง พ.ศ. 2552 ถึง พ.ศ. 2560 ดำเนินไปในลักษณะใด (3) ในการเดินหมาก ตอบโต้กันระหว่างสหรัฐอเมริกา กับจีน ณ พื้นที่ดังกล่าว มีปัจจัยภายในประเทศและปัจจัยภายนอกประเทศใดบ้างที่ เป็นตัวผลักดันสำคัญ (4) การแข่งอิทธิพล/การเดินหมากตอบโต้ระหว่างสหรัฐอเมริกา และจีนดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อ ดุลอำนาจโลก ต่อดุลอำนาจในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก และต่อประเทศไทยอย่างไร และ (5) ในสถานการณ์แข่งอิทธิพล ระหว่างสหรัฐอเมริกากับจีนในอาณาบริเวณและห้วงเวลาดังกล่าว ไทยควรกำหนดแนวเดินนโยบายต่างประเทศ ลักษณะใดในห้วงอนาคตที่พอมองเห็นได้ เพื่อปกป้อง/เพิ่มพูนผลประโยชน์แห่งชาติให้ได้มากที่สุด ผลการศึกษาพบว่า ในขณะที่จีนพยายามสร้างฐานที่มั่นคงทางเศรษฐกิจและทางการทหารในอาเซียน ทะเลจีนใต้และทะเลจีนตะวันออก เพื่อบรรลุ “ความฝันจีน” สหรัฐอเมริกาก็มุ่งมั่นผูกขาดความเป็นหนึ่ง เฉพาะอย่างยิ่งด้านการทหารและความมั่นคง ในบริเวณดังกล่าวเช่นกัน ภายใต้วัตถุประสงค์แห่งชาติและทัศนคติเช่นนี้ การแข่งขันอิทธิพลของทั้งสองฝ่ายจึงเป็น เรื่องยากหลีกเลี่ยง จนถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2561 ชัดเจนว่า ในบริบทการสร้างอิทธิพลในบริเวณที่ศึกษา จีนภายใต้ การนำของประธานาธิบดีสีจิ้นผิงรุกหน้าไกลกว่าสหรัฐอเมริกา ประธานาธิบดีโด้นัลด์ ทรัมป์พยายามฟื้นคืนอิทธิพลที่ เสียไป ผ่านการเดินหมากมาตรการลงโทษทางเศรษฐกิจ หากผลลัพธ์ยังไม่ปรากฏเป็นรูปธรรมมากนัก ในอีกสมรภูมิ หนึ่ง ประธานาธิบดีโด้นัลด์ ทรัมป์พยายามชักชวนประเทศไทยกลับไปอยู่ฝ่ายเดียวกัน อย่างไรก็ตาม จากบทเรียน การเป็น “พันธมิตร” ร่วมต้านระบอบคอมมิวนิสต์ของไทยและสหรัฐอเมริกาในช่วงก่อนหน้า ดูเหมือนว่า รัฐบาลทหาร ปัจจุบันของไทยตัดสินใจไม่ซ้ารอยความผิดพลาดของรัฐบาลก่อน ๆ และเลือกดำเนินนโยบายต่างประเทศ อย่างระมัดระวังเพื่อธำรงสถานะ “สมดุล” ต่อมหาอำนาจ ดังหลักฐานจากแผนยุทธศาสตร์ความมั่นคงชาติ 20 ปี ฉบับล่าสุด

คำสำคัญ : การแข่งอิทธิพลระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีน ทะเลจีนใต้ ทะเลจีนตะวันออก ยุทธศาสตร์ความมั่นคง แห่งชาติ นโยบายต่างประเทศของไทย